

НАРОД

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.
Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

СРБИЈА И ЦРНА ГОРА

Данас је више него икада време да се питање о уједињењу Србије и Црне Горе стави пред цео свет отворено, јасно и без икаквог устручавања, и да се, у духу формула из Крфске Декларације, неразделиво веже са општим питањем о целокупном уједињењу југословенског народа. Дошао је историски тренутак, када сви синови нашег народа по националној дужности и према себи и према свом народу и према високим националним аманетима, имају да на свима странама развију истрајну и живу акцију за припремање овог уједињења. Родољубива пропаганда Црногорског Одбора за Народно Уједињење и сваке хвале достојан рад његовог председника Андрије Радовића не смеју остати усамљени, јер би то био највећи грех према нашим вековним националним идеалима и нашој историји. Целоме свету треба иставити пред очи сјајну као сунце истину, да у Црној Гори живи чист и овејан Србин, да Монтенегринери не постоје, да је највећи сав свих поколења био да будемо уједињени, и да је у целом српском народу данас овоме противан само краљ Никола, са својим синовима и својим чанколизима.

који је систематски и годинама стварао сепаратизам између две братске земље, он је тај који је убацивао злочиначке појмове о шумадинству и црногорству, он је тај који је ревностно подржавао и заблуде странаца у овом смислу. Против њега су обелодањене до сада страховите ствари, које га, нека буду само једним делом истините, приказују као последњег издајника отаџбине, и зато је чак и боље што он није са честитим родољубима у овим великим данима када се већ дају формуле за стварно привођење крају нашег народног уједињења.

Из појмљивих разлога, не може у смислу тежња за уједињење Србије и Црне Горе да дејствује званична Србија, али зато је ова дужност за све нас остале тим већа и тим узвишенија. И пред историјом и пред поколењима изгледали бисмо и сувише бедно, кад бисмо пустили да на терацијама претегну болесне амбиције краља Николе над националним животним интересима целога Српског Народа.

ПРОТИВ ЧЕХА

Цирих. — У грађанским и војним судовима у Прагу започели су многобројни процеси против чешких радника због последњег штрајка. Немци су поштеђени. То најбоље показује да је аустријска влада дала

политички карактер последњим покретима.

Намесник Чешке издао је строгу наредбу свим полицијским властима, да у будуће забрањују зборове. У случају непоштовања ове наредбе да употребе силу и да позову на одговорност вође и сазиваче. Поред тога, забранио је да се говори о Словачкој: да је саставни део чешко-словачке државе. Најстрожије је забранио сваку агитацију против савеза са Немачком и демонстрације против Немачке. Тако исто наредио је строге мере против оних, који протестују против засебног мира са Русијом, и који засугају мишљења, противна званичним изјавама Беча и Берлина.

ЛЕПЕ ЖЕЉЕ

Париз. — »Пти Журнал« објављује један тајни меморандум, у којем је бивши немачки канцелар Михаелис изложио аустроугарској влади гледишта немачке владе.

Меморандум, који је у Рајхстагу пред буџетном комисијом саопштио Хазе, објавила је само »Лајпцигер Фолксцајтунг«.

Део меморандума, који се односи на Француску каже:

»Узећемо неке делове француске територије само зато, да би смо одбранили државу од будућих напада републике.

Граница ће се исправити у нашу корист у Вогезима. Узећемо нека села, да се не буде могло више пуцати на пограничне немачке трупе са француске територије.

Француска ће изгубити Брне и један комад територије западно

од Луксенбурга. За то ће Француска за оштећу добити део Хаинаута, Луксенбурга и у Брабанту.«

Остали део овог меморандума односи на ослабење Русије.

НЕМЦИ И МАЂАРИ

Цирих. — Пангерманиста Јегер говорио је у Рајхсрату са одушевљењем о Немачкој због помоћи, коју је у току рата пружила Аустрији.

Да није било немачке помоћи, каже он, можда би се Руси и Италијани састали и поздравили у сред Беча.«

Говорник жали што се у последње време напада Биллов, чија је мисија пре три године била, да затеже у преговорима са Италијом, да она објави што доцније рат, како би се Аустрија што боље спремила.

О односима са Немачком дискутовало се и у мађарском парламенту.

Гроф Карољи је изјавио, да се он не одушевљава савезом са Немачком, који је земљу учинио потпуно зависном од Немачке Царевине. Мисли, да не би било корисно стварање »Мителеуропе« на економској основици, пошто би то могла бити главна препрека миру, узрок новим споровима и повод новим наоружањима.

Председник министарског савета Векерле изјавио је, да је Немачка помогла и одбранила монархију, па зато и са националнога гледишта треба остати веран савезу, који ће бити гаранција за мир.

»На економском пољу — каже Векерле — умећемо очувати своју трговачку и политичку независност и слободу одлучивања.«

НОВАЦ ЗА СРБИЈУ

У току месеца децембра 1917 год.

1) За крајеве под Аустријом: послато 13.469 пошиљака у вредности од 4.240.024.67 круна.

2) За крајеве под Бугарском: послато 3369 пошиљака у вредности од 505.241.82 лева.

Из канцеларије Поштанског Одсека Поштанско-Телеграфског Одељења Врховне Команде К.П.Бр. 13.224.

ИЗ ДОЊЕГ ДОМА

Лондон. — Аскит је у Доњем Дому затражио од владе да по могућности извести парламенат, у којем је смислу и до којих граница влада санкционисала проширење функција Врховног Ратног Савета, о којем проширењу помиње службена декларација о конференцији у Версаљу.

Бонар Ло је одговорио, да је декларација била у последњој седници брижљиво испитана; али због важних војничких разлога немогуће је дати других објашњења о проширењу функција Врховног Ратног Савета, а да се у исто време не да драгоцене податаке непријатељу.

»С тога — рекао је Бонар Ло — у овом моменту не могу дати никакве изјаве.«

Аскит је упитао, када ће се моћи дати таква изјава. А Бонар Ло је одговорио

»Аскит ће схватити наше тешкоће, кад кажем, да су се дискусије Врховног Савета односиле, готово искључиво на овогодишњи ратни план.«

Последник Линч упитао је, да ли је постигнуто јединство команде. Бонар Ло је одговорио: »Ако ме питате је ли именован један генералисим, одговарам: не.«

Бонар Ло је додао, да Лојд Џорџ у овом питању неће ништа изјављивати пре закључења сесије. Али у дебата о престоној беседи пружиће се повољна прилика за овакве изјаве.

У СРБИЈИ

Цирих. — По повратку из Београда, чешки социјалистички посланик Хаберман штампао је у чешком листу »Право Лидус« своје утиске са пута у Србију, где је био у друштву са осталим члановима аустријске делегације. Хаберман је тако искрено описао прилике у Србији, да му Беч и Берлин неће бити нимало захвални. Све су јавне зграде, као Двор, Парламенат, зграде појединих министарстава и позоришта потпуно опљачкане тако, да су остали само зидови. Све што је имало неку вредност нестало је.» Што се није могло однети уништено је.«

»Чим је заузет Београд — наставља чешки посланик — власт се одмах побринула, да уклони свако српско национално обележје. Нај-

Ф Е Љ Т О Н

Од Стев. Матијашевића

ХИЉАДУ — МАЂЕ ЈЕДНА НОЋ

1) Ја сам из племена Адра
Што умире када љуби:
Хајне.

Идете ли по усамљеним пределима, да се прођете по њима? Ако сте у градовима, тражите ли мирне улице, мале тргове, удаљеније крајеве, и оне карактеристичне локале где ври »засебан свет« малих, сиромашних и самохраних; оних које је живот заборавио или који су га заборавили?

А којих има у толикој огромној већини.

И који баш зато ударају свој печат на целу друштвену средину којој припадају, а у којој су они ипак главна чињеница.

Не могући овај свет потражити на врелу, морамо се задовољити тиме, да га видимо ту на овим местима у овим скуповима, где он одмара свој умор и снажи своју снагу.

Ту се не живи садашњицом. Њу, од које долазе брига и патње, ови људи остављају напољу. Док су овде, они гледају само у будућност, или у прошлост. Први, то су људи млађи, жива погледа; ови другивећином су старци, замагљена, сива ока.

Ви велите да волијете сјајне крајеве и похаћате »најбоље« локале, каване и ра-

дње, где је чистота већа(?) а послуга лоша; где су увек исти људи, исти живот зими као и у лето, с пролећа као и под јесен. Где је и врева увек иста, а погледи увек ови подозриви, испитивачки, неповерљиви, завидљиви.

Али ја водем тамо, где је живот можда примитивнији али непосреднији; можда неугоднији али искренији. Где око и срцу више годи оно веће шаренило душа, погледа, покрета и говора, које буја у животу пуном снаге, оне масе, која нас одржава и која нас воли донде док у нама слуги топло срце.

Она ме привлачи и без тога, јер јој суровост не зна за подмуклост, а преденост долази само од нас...

Ту је у развоју разности

ко. Вечером није као што је било јутром, а виделом није као што је ноћу. Ту је живот одиста променљив увек нов; о јесени није такав као што је био с пролећа, а сасвим је други зими, ни налик на оно што је био летос.

Ту увек има да се види нечег новог, и поучног. О, читаве књиге би се могле исписати, и то све само занимљивих, у којима би се могло наћи много чега, на шта ви нисте никад помишљали и о чему никад нисте веровали да ћете кад год помишљати.

То су понори живота, али из тајанственог брујања њихових дубина избијају његове поуке.

...Улица води у горњи крај. Брдо је стрмо а соваци тесни. Куће престареле, ма да им се по облицима види да нису много старе.

Каније велике и на њима звекири.

Изази се на омањи трг. Ту, под великим столетним платаном подусточњачка кафана; округласта; остатак из турског доба. Место дуварава цанови, место столица кожни миндерлуци. Гост улази уморан и разгледа. — Готово све по старом. Само су некадање слике на зидовима замењене новијим, савременим. Тек је понека, која је политички »неутрална« остала на свом месту. Све друго је онако како је било некада. Већином и гости.

Ово велико дрво, ту више стреје, као да је хтело да остане верно минулим временима, да им послужи као прибежиште. Оно закриљује овај заостали свет својим голишавим границама »налик на човечију мишицу, и својим лишћем

налик на човечији длан. У његовоме хладу, под његовим дугокраким грањем, још се скупљају успомене из старине и по који закашњени одблесак пропалог сјаја.

Међутим, најжалосније је, — ако се то у опште може назвати жалосним, — што на овим местима нема више ни мало поезије. Ново доба је заменило старо, брзо и свуда, јер се ово одмах журно спасавало, тако рећи бегало од оног. Нов је живот заменио стару мирноћу, чистоту, тихе лаваре и једва чујне звуке дахира из даљине; лагано избијање часовника са сачат куле; куцање удараца на вратима; изглед на море и на хрватетесалијских планина, и овамо с ове стране на Која Таеу, Даут бабу и на тампа узвишења, која као мрки венац окружују залив од Калама-

МАНИФЕСТ БОЉШЕВИКА

Лондон. — «Дељи Телеграф» доноси један манифест против немачког канцелара, кога су максималисти радиотелеграфски доставили Енглеском Адмиралитету.

У манифесту, кога су максималисти на све могуће начине дотурали немачком народу, вели се ово:

Брес-Литовек, понедељак: Немачки народ даље остаје миран. Ми видимо где се појављује на позорници, ако не Историје, а оно комисије у немачком парламенту — један немачки старац, који хоће да поведе Немачку преко мора крви светског рата — миру.

Пре него што пређемо на анализу његова говора, покушаћемо да покажемо шта је Немачка. То је земља са 67 милиона становника, у којој нема неписмених; која је пред свет изнела чуда технике и у којој се маса народа налази на куд и камо већем ступњу културе него ли у и једној земљи. Она се, има већ 3 и по године, налази у страховитом рату, каквога историја није запамтила.

Док ова земља сноси огромне губитке (на сваку се кућу рачуна барем по 1 погинуо) — чему је узрок потпуно развијени милитаризам — догле храни својом крвљу мноштво милитаристичких милионера, који сузе народа претварају у бисер за своје љубавнице.

На то говори у име овога народа? Један језуита, који је професор филозофије, реакционар од главе до пете, пријатељ јункера и попова. И тај би човек имао да представља немачки народ и да му буде вођ у овом тешком моменту, и то баш онда, кад се начела ова зграда рата, и кад се изнело питање, да ли је корисније да се она поправи или разори до темеља!

Граф Хертлинг започео је преговоре једним кратким говором, у коме је изнео своју сумњу у искрену жељу руске радничке владе да закључи мир. Тиме је открио своју хипокризију. Немачки канцелар зна врло добро, да је једини циљ руске владе мир, и да би она могла позвати руски народ на даљу борбу једино, кад би револуција била у опасности.

Немачки канцелар зна то веома добра, и кад он ставља своју песму из сумње у искрену жељу руске владе за миром, то је с тога, да одврати пажњу од немачких услова, које он подноси вођама руске револуције и који су такве врете, да би уништили руску револуцију.

Граф Хертлинг није дискутовао наше протесте против немачких предлога. Он није приметио какво су презирање ти предлози изазвали у Русији. Сигурно,

није он случајно прешао преко свега тога. Да искрено прикаже ситуацију, морао је да се сасвим друкчије држи на конференцији. Али, он је само поновио исти говор, који су сви немачки министри, у свакој згодној прилици, престано од 1915. год. понављали.

Данас је намера немачке владе потпуно разголићена. Она је поднела предлоге, којима тражи да подјарми немачким генералима и јункерима народе Литваније, Курланије и Пољске.

Што до данас остали народи нису пристали на преговоре, није то само због наде на победу или из обичног спорта. Факт, што позив Немачке нису приимали народи Француске, Италије и Енглеске, довољно се тумачи данашњим признањем немачке владе.

Када народи разумеју прави смисао немачких говора о праведном миру, обузме их страх да не падну у руке бандита.

Последњи говор Хертлингов изазваће нерасположење у белгијским и француским масама. Кад Хертлинг говори, да би разне проблеме о Белгији требало решити на конференцији мира, наслућује се, до које мере желе Немци да ограниче независност Белгије.

Хертлингов говор не иде у корист мира. Нема никаквог знака, да је он повео рачуна о догађајима у Аустрији, где остају безуспешни сви напори да се народ умири. Аустријски радници постоје и њихова борба није престала с тога, што Хертлинг није тхео да води о њима рачуна.

Канцелар је говорио, као да је још 25 децембар 1917, а не 13 јануар 1918.

Али сада имамо пред собом догађаје у Аустрији, а пре смо имали догађаје у марту месецу. (Аузија на берлинску револуцију у марту 1918 год.)

Потп: Радег.

ПРИЗНАНИЦЕ ИЗ СРБИЈЕ

Обавештајни Биро Српског Црвеног Крста у Солуну добио је нову партију оригиналних признаница из Србије за следеће улагаче.

Умољавају се улагачи да изволе обратити се овом Бироу лично или писмено како би им се оригиналне признанице послале; дужни су назначити коме су новац слали као и место где.

Нарочито се улагачи умољавају да пријављују своје адресе ставе четко и јасно исписан свој поштом број поште и име лица коме су новац слали.

По свима писменим тражњама овај Биро одмах шаље признанице улагачима чије су признанице приспеле, а за оне чије признанице још нису приспеле, Биро ће послати на означену адресу кад исте буду дошле:

Калафатовић Данило, пуковник, Караулић Драг. Кне-

жевић Јован, капетан, Кадемо Јаков, надз. пруге, Корунковић Станиша, капетан, Крајиновић Данило, благаянник, Красјевић Јањић, капетан, Кретић Божа, санинг. одел. Кретић Радисав, пуковник, Кузмановић Милан, поручник, Кућ Луго пручник, Кулић Жарко, поручник, Куркубић Јов. Милоје, пор.

Лаушевић Драгом, ордонанс, Лукић Лука, поручник, Лукловић Алекса, обв. чин. реда, Луквић Витомир.

Манчић Димитрије, капетан, Маличан Милан, обвез. Мапојовић Мил. капет. Марисављевић Димитрије, Марић Милутин, учитељ, Марјановић Милош, п. поруч., Марковић Милош поручник, Матић Светозар капетан, Матовић Милутин в. ветер., Медар Радошав обвез., Мекис Бела лекар, Миладиновић Драг. обвез., Милановић Драг. магацион. Миласковић Алек. десетар, Миленковић Жика железн., Миленковић Љубомир обвез., Миленковић Новица чувар пруге, Милетић Танасије кондук., Миливојевић Арсеније, капетан, Миливојевић Радоје п. поручник.

САОПШТЕЊА

Студентски родитељима. — Скреће се понова пажња родитељима који су избегли а имају синове и кћери студенте на универзитетима, а нису поднели попуњене пријаве за стипендију да се пријаве Делегату Министарства Просвете у Солуну, да им он пошаље образац за те пријаве.

Пријаве треба поднети најдаље до 1 марта ове године. Напомиње се родитељима, да ће се после означеног рока обуставити издавање стипендија свима оним студентима, за које не буду поднесене грађене пријаве.

Књижевни оглас. — Издашца је из шест ампе књига Драг. П. Илића: «Иагњаник, Свете Жртве», у којој је засебним приповеткама «Свете Жртве» и циклус «Иагњаник са њим одељцима: Растанак», «Кроз дивљину», «На мору», «На Крфу», «Аговија», «На Балкан», «Припрема», «Први удар», «Васкрс ће скрпо», «На твој прагу». — Може се добити у књижари М. Ристићује вића, цена 2 драхме.

Живадин М. Јовановић наредник III телегр. одељења бр. п. 222 извештава да се код њега налазе карте за Живка Качаревића коморцију занатлиског чете од кћери Анке Качаревићеве учитељице из Варварина и за Светозара М. Јовановића из Гавеза болничара, од мајке Лелосаве из Јасике Крушевца. Моде се да јаве своје адресе.

Јован Недељковић 3 чета I б. бр. п. 88 тражи Душана Милојевића и Бошца Стојановића бивше обвезнике II пешад.ског пука I позива.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНДУСКИ КОМИНИКЕ

У ваздушним борбама француски су пилоти оборили 3, 4 и 5 фебруара 13 немачких апарата и један балон за осматрање. Ескадриле за бомбардовање бациле су 16.000 кгр. експлозива на станице Мец—Саблом, Форбах и Блајсдорф.

Источна Војска. — Јаки снежни сметови ометају сваку активност на фронту.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Прошле ноћи су руске трупе продле и непријатељске ровове и довеле нешто заробљеника. Јужно од Ланса су канађани извршили испад и заробили пет Немаца. Даље на север, трупе из Ленчестра извршиле су препад на јужном делу шуме Утилет. Велики број непријатеља убијен је а

добијено је и 27 војника и један митраљез. Енглески су губици мали.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Луче је артиљеријска борба била преко дана на источној ивици висоравни Азјаго а јача је била у долини Будикарије, на сектору Позина Астико, на фронту, васа Томба и јужно од моста на Приули. Наше батерије су изненадном ватром растерале многе непријатељске патроле у долини Галмарара и долини Серен.

Француска пешадија је извршила успешне концентрације ватре дуж свога сектора. Енглеске патроле, прегазивши Пјаве извршиле су испад у непријатељске истакнуте ровове.

Рано у ноћ непријатељски авијатичари су бацили бомбе на насељена места. У Виченци је експлодирало 4 бомбе, које су убиле неколико лица.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон. — Недељни преглед рада на западном фронту каже: «Немачке дивизије и даље долазе на западни фронт са руског фронта, у истој сразмери као и прошлих недеља. Ипак непријатељ није постигао бројну надмоћност над нашом снагом».

ПЕ ГРОГРАД. — После више недеља борбе максималности су заузели Одесу.

ЛОНДОН. — Дописник «Дељи Експреса» телеграфисао из Петрограда да се сада између бољшевика и Гумјна воде преговори о миру.

Цирих. — Аустријски викар конзул у Женеви, Летињег, ухапшен је прошлог петка због шпијунске. Сутра дан је пуштен у слободу, али је против њега подигнута оптужба.

Бордо. — Пет тропне порт чешко-словачке војске из Америке стигао је овде.

Цирих. — Нови председник румунског министарства генерал Авереско добио је диктаторску власт.

Париз. — «Матенс» јавља да Французи и Енглези имају према себи 220 немачких дивизија. Од њих је око милион и 600.000 пешака и одговарајући број других родова оружја. Готово сва тешка артиљерија сконцентрисана је на западном фронту.

Рим. — «Кориере дела Сера» сазнаје из Цириха: Немачки званични кругови демантују вест да је Килман отпутовао у Букурешт да отпочне преговоре са Румунијом.

Петроград. — Војни кругови цене да А-

устро Немци имају на источном фронту 40 дивизија.

ДЕПЕШЕ „НАРОДА“

Атина. — Генерал Москопулос написао је у листу «Атина» одушевљен чланак у коме позива све Грке у борбу против вековних непријатеља.

Атина. — Лист «Политик» потврђује, да ће се грчка Скупштина састати 19 фебруара.

Атина. — Јављају из Цириха да је бугарско Собрање продужило немачко-бугарски економски уговор до краја 1919.

Рно де Жанепро. — Један велики контингент германских добровољаца отпутовао је одавде у Европу.

Буенос Ајрес. — Железничари уше железничких друштва објавили су штрајк. Они прете да ће објавити општи штрајк ако се не усвоје њихови захтеви о изменама у раду.

МАЛИ ОГЛАСИ

Штампарија «Акуароне» улица Коломба бр. 6 ради све штампарске послове: књиге, формуларе итд. као и штампарије. Слова су нова као и сав други материјал а. техничка израда је најбоља.

Винарска радња Ираклије Зарчевића. — Бићалца — Препоручује добро природно вино, коњак и ракију по најумеренијим ценама. Радња се налази у улици: Маке Хордена Бр. 13. — у близини «Олимпоса».

Српско Трг. Друштво.

Улица Александра Великог број 7, обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Препоручује нашем свету, да се користи услугама ове новчане установе за све своје послове. Врши на својој благајни размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима. 10—10